

Sorunlarımızı göz göze çözelim

15. 10.2012

Yrd. Doç. Dr. Metin Ersoy / Havadis Gazetesi

"Göze göz ilkesi tüm dünyayı kör eder" demişti Gandhi. Sorunlarımızı bir birimizin gözünün içine bakarak tartışmamız ve çözebilmemiz gerektiğini vurgulamalıyız.

Medyaya çatışma bölgelerinde ciddi sorumluluklar ve roller düşüyor. Her ne kadar gazeteciler bu rolleri görmezlikten gelse de, yaptıkları haberler ile toplumun düşünce yapısına yön verdiklerini belirtmeliyiz. Özellikle çatışma bölgelerinde gazetecilik yapan gazetecilerin, sorumluluklarının diğer bölgelerdeki habercilere göre daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Zira bu bölgelerde silahlı çatışma ve ölüm haberleri sıradan haberler haline dönüştü. Ortadoğu'da yaşananları ele aldığımızda; sanki "kadermiş" ve "yapılacak bir şey yokmuş" gibi anlayış hâkim medyaya. Gazetecilerin "tarafsızlık" ilkesi ardına gizlenerek geliştirdikleri, yüzeysel ve günü birlik yayın anlayışı, çatışmaların sürüp gitmesine katkı sağlıyor. Tek taraflı olarak medyayı suçlama gibi bir gayretim bulunmuyor. Aksine medyanın bu süreçte ne kadar kilit bir rol oynayabileceğine dikkat çekmek istiyorum. Bu yazıda geçtiğimiz haftalarda üç Kıbrıslı Rum polisin, Akıncılar köyünde tutuklanması ile başlayan süreci değerlendireceğim. Bu süreçte yaşananlar Kıbrıs Türk ve Rum medyasında ciddi yer buldu.

Kovalamaca yaşandı

Sınır kapılarının açıldığı 23 Nisan 2003 tarihinden beri, Kıbrıslı Rum ve Türk bireyler arasında ciddi bir çatışmanın yaşanmadığını düşünürsek, Akıncılar köyünde yaşanan hadise medyanın ilgisini çekti. Haber değeri yüksek bir konu olan çatışmalara bir de sınırda yaşanan gösteriler eklenince medya için önemli haber

malzemeleri ortaya çıktı. Konuyu takip edemeyenler için özetleyecek olursak; haber Kıbrıs Türk basınına bir Kıbrıslı Türk gencin Kıbrıslı Rum polisler tarafından araçlar ile kovalanması ve Akıncılar köyündeki evinin önünde tutuklanmaya çalışılması olarak yansıdı. Sonrasında ise, olaya müdahale eden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti güvenlik güçleri söz konusu üç Kıbrıslı Rum polisi sınır ihlali yaptıkları gerekçesiyle tutukladı.

Polisler “kaçırıldı”

Kıbrıs Türk basınında yer alan haberlere göre; kovalanan Kıbrıslı Türk genç Birleşmiş Milletler gözetimindeki tarlasını sürdükten sonra, Rum köyü Dalı'nın içerisinden geçerken Rum polisinin kontrol yaptığını görüyor ve kaçırmaya başlıyor. Tehlikeli sürüş yaptığı gerekçesi ile gencin peşinden gelen otomobilli ve motosikletli Kıbrıslı Rum polisler, Akıncılar köyüne giriyor ve tutuklanıyorlar. Kıbrıs Türk basınında haberler böyle iken, Kıbrıs Rum basınında Kıbrıs Cumhuriyeti Adalet ve Kamu Düzeni Bakanı Loucas Louca, Dışişleri Bakanlığı kanalıyla Birleşmiş Milletler nezdinde diplomatik girişimler başlatıldığını dile getirdi. Ardından bir açıklama da Kıbrıs Cumhuriyeti Başkanı Demetris Christofias'tan geldi. Demetris Christofias'ın açıklaması dikkat çekiciydi. Çünkü Christofias bahse konu olan Kıbrıslı Rum polislerin “kaçırıldığını” iddia ediyordu. Bu açıklamaların ardından Kıbrıs Rum basını konuyu elit odaklı bir anlayış ile ele almayı tercih ederek, polislerin kaçırıldığı ile ilgili haberler yayınlandı. Kıbrıs Rum basınının, kaynağına dayandırdığı bilgileri yayınlaması normal görünebilir. Ancak kaynak size yanlış ve eksik bilgi veriyor ise, doğrusunu bulmak ve haberi tam vermek gazetecinin görevidir.

Milliyetçi eksende yayınlar yapıldı

Konunun nasıl olduğundan çok, medyanın bu süreçteki rolüyle ilgileniyorum. Bir olay yaşanıyor ve ortada bir gerçek bulunuyor. Ancak bu gerçek ne hikmet ise, taraflar tarafından kendi doğruları çerçevesinde algılanıyor ve yorumlanıyor. Kıbrıs Türk basını habere konu olan Kıbrıslı Türk gencin mağdur edildiğinden hareket ederken, Kıbrıs Rum basını polislerin kaçırıldığı çerçevesinden haberlerini

kurguluyor. Oysa yapılması gereken, yanlışa “yanlış”, doğruya da “doğru” diyebilmektir. Bir başka değişle, daha fazla araştırmacı gazetecilik anlayışı geliştirilmesi gerekiyordu. Sadece elit kaynakların değil, olayı aydınlatabilecek kişilerin de görüşleri yansıtılmalıydı. Ancak her iki toplumun medyası da milliyetçi eksende bir yayın anlayışı benimsediği için, kimse gerçekler üzerinde akılı ve üzüm odaklı bir tartışma yrtemedi. Aksine konu saptırılarak, kin, nefret ve düşmanlık içeren yayınlar yapıldı.

Güvensizlik ve çatışma ortamı

Basına tüm bunlar yansırken, birkaç gün sonra Avrupa Birliği eski Milletvekili Marios Matsakis nderliğinde Metehan Sınır Kapısı’nda organize edilen bir gösteri yaşandı. Kıbrıslı Rum polislerin serbest bırakılmasını talep eden Kıbrıslı Rum göstericiler, sınır kapısından karşılıklı geçişleri engelledi. Tüm bu yaşananlar medyanın etkisiyle mi, politikacıların kışkırtmasıyla mı oldu bilinmez ancak, ortada ciddi bir gerilim olduğu gerçek. Her iki toplumun bireyleri, bugün dahi sınır kapılarından geçerken bir endişe hissi yaşadığını söylemeliyiz. Bu güvensizlik ve çatışma ortamı kimseye fayda sağlamadığı gibi, zarar vermektedir.

“Nasıl olsa fanatikler”

Protesto gösterilerini yapan Kıbrıslı Rumlar, Kıbrıs Türk basınında “Rum fanatikler” şeklinde sunulması en dikkat çeken ifadelerin başında geliyordu. Bu tür ifadeler sakıncalı kelimeler olduğunu belirtmeliyiz. Gazetecilere daha “sorumlu” hareket etmelerini söylediğimiz zaman kastettiğimiz şeylerin başında dil kullanımını geliyor. Birilerini “fanatik” olarak nitelerseniz, bu kişilere karşı kin ve nefret aşılırsınız. Böylece, bu kişilere karşı yapılacak her türlü şiddet, saldırı ve eylem “meşru” görülebilecektir. “Nasıl olsa fanatikler, hak etmiştiler” şeklinde bir düşünce yapısı farkında olmadan okuyuculara aşılanıyor.

"Göze göz ilkesi"

Medyanın bu tür tartışmalı ve kolayca şiddete dnrebilecek konularda haber

yaparken biraz daha dikkatli davranması en temel arzumuzdur. Zira toplumlar arasında ekilebilecek şiddet, korku, kin ve nefret tohumları ileride telafisi mümkün olmayan sorunlara yol açabileceği bilinmeli. Nitekim bu ve benzeri konularda her iki toplumun medyasının "misilleme" sevdasına kapılmaması gerekiyor. Aksi durumda Mahatma Gandhi'nin bu tür konular için söylediği bir sözü hatırlatmak istiyorum. "Göze göz ilkesi tüm dünyayı kör eder" demişti Gandhi. Sorunlarımızı bir birimizin gözünün içine bakarak tartışmamız ve çözebilmemiz gerektiğini vurgulamalıyız. Bu noktada daha fazla temas, görüşme ve bir birimizi dinleme esastır.